

Syyskuussa 1970 kaksi paikkaa kilpaili asemasta maailman keskipisteenä: Lontoon Piccadilly Circus ja Amsterdamin Dam. Mutta kaikki eivät sitä tieneet: valtaosa ihmisistä olisi kysyttäessä vastannut: ”Valkoinen talo Yhdysvalloissa ja Kreml Neuvostoliitossa.” He nimittäin saivat tietonsa lehdistä, televisiosta ja radiosta – täysin aikansa eläneistä tiedotusvälineistä, joilla ei enää koskaan olisi samanlaista merkitystä kuin silloin kun ne oli vasta keksitty.

Syyskuussa 1970 lentoliput olivat todella kalliita, joten ainoastaan yläluokka saattoi matkustaa. Tai oikeastaan tämä ei täysin koskenut sitä valtavaa joukkoa nuoria, joita vanhat tiedotusvälineet keskittyivät kuvaamaan pelkän ulkonäön osalta: heillä oli pitkät hiukset, he pitivät värikkäitä vaatteita, he eivät käyneet suihkussa (mikä oli valetta, mutta nuoret eivät lukeneet lehtiä ja aikuiset ottivat täydestä minkä tahansa uutisen, kunhan se loukkasi tuota laumaa, joka heidän mielestään ”uhkasi yhteiskuntaa ja hyviä tapoja”) ja saattoivat vaaraan kokonaisen sukupolven ahkeria, menestystä tavoittelevia tyttöjä ja poikia näyttäessään huonoa esimerkkiä irstaudellaan ja ”vapaalla rakkaudella”, niin kuin halveksuvasti sanottiin. Mutta tällä kasvavalla nuorisojoukolla oli oma tapansa välittää tietoa, ja sitä ei kukaan, ei todellakaan kukaan, pystynyt paljastamaan.

”Näkymätön posti” ei taatusti esitellyt tai mainostanut uutta Volkswagen-mallia tai uudenlaista pesujauhetta, joka oli juuri tuotu markkinoille kaikkialla maailmassa. Sen uutiset keskittyivät tiedottamaan, mihin vaeltaisivat seuraavaksi nuo julkeat, likaiset, ”vapaata rakkautta” harjoittavat nuoret, joilla oli niin hirveät vaatteet, ettei sellaisia kukaan hyvän maun omaava pukisi päälleen. Tytöt, joilla oli palmikoiduissa hiuksissaan kukkia ja jotka pitivät pitkiä hameita, värikkäitä paitoja ilman rintaliivejä ja monenkirjavia sekalaisia kaulakoruja; pojat, joiden hiukset ja parrat olivat saaneet rehottaa kuukausitolkulla ja joiden farkut olivat räjähtäneet käytössä. Farkut olivat nimittäin kalliita kaikkialla – paitsi Yhdysvalloissa, missä ne olivat hylänneet tehdastyöläisten getot ja missä niitä nähtiin nyt valtavissa konserteissa San Franciscon seudulla.

”Näkymätön posti” oli olemassa, koska näissä konserteissa ihmiset vaihtoivat ajatuksia siitä, missä pitäisi seuraavaksi tavata ja miten he voisivat nähdä maailmaa hyppäämättä turistibussiin, jossa opas vain kuvaili maisemia sillä välin, kun nuoret pitkästyivät ja vanhat nukkuivat. Ja tällä tavoin suusta suuhun välittyi tieto, missä olisi seuraava konsertti tai mihin seuraava suuri vaellus kohdistuisi. Ja raha ei ollut este kenellekään, sillä joukon suosikkikirjailija ei ollut sen enempää Platon kuin Aristoteleskaan eikä edes kukaan kuuluisuutta saavuttanut sarjakuvapiirtäjä. Se mahtava kirja, jota ilman juuri kukaan ei matkustanut vanhalle mantereelle, oli Arthur Frommerin Eurooppa viidellä dollarilla päivässä. Sen avulla kaikki tiesivät, missä majoittua, mitä nähdä, missä syödä ja mitkä olivat kohtaupaikkoja ja missä saattoi kuunnella elävää musiikkia kuluttamatta käytännössä lainkaan rahaa.

Frommerin ainut virhe aikanaan oli, että hän oli rajannut oppaansa pelkkään Eurooppaan. Eikö muualla ollut kiinnostavia paikkoja? Eivätkö ihmiset olisi lähteneet mieluummin Intiaan kuin Pariisiin? Frommer korjasi tämän puutteen muutamaa vuotta myöhemmin, mutta sillä välin ”Näkymätön posti” oli jo ehtinyt kertoa reitistä Etelä-Amerikkaan, Machu Picchun kadonneeseen kaupunkiin, mutta varoitti mainostamasta sitä hippikulttuuria tuntemattomille, tai muuten barbaarit kameroineen hyökkäisivät sinne pian päivittelemään (vaikka unohtaisivatkin pian koko jutun), miten jokin intiaanilauma oli pystynyt rakentamaan kaupungin, joka oli niin hyvin piilossa, ettei sitä voinut huomata kuin ylhäältäpäin – mitä he olivat pitäneet mahdottomana, sillä eiväthän ihmiset lennä.

Totuuden nimissä oli olemassa toinenkin valtavan suosittu teos. Se ei ehkä ollut aivan yhtä tunnettu kuin Frommerin kirja, mutta sitä lukivat innolla ne, jotka olivat jo kokeneet sosialistisen, marxilaisen tai anarkistisen vaiheensa – niitä seurasi aina syvä pettymys järjestelmään, jonka keksijät väittivät, että ”työläiset nousisivat väistämättä valtaan kaikkialla maailmassa”. Tai että ”uskonto oli oopiumia kansalle”, niin typerän lausahduksen keksijä ei selvästi ymmärtänyt mitään kansasta, saati sitten oopiumista. Noiden huonosti ja sekalaisiin vaatteisiin pukeutuneiden nuorten katsomukseen kuului Jumala, jumalia, jumalattaria, enkeleitä ja sen sellaista. Paha vain, että kyseinen kirja, ranskalaisen Louis Pauwelsin ja neuvostoliittolaisen matemaatikon, entisen vakoojan ja uutteran okkultismintutkijan Jacques Bergierin *Le Matin des magiciens*, sanoi täysin päinvastaista kuin poliittiset opaskirjat: maailma oli täynnä äärettömän mielenkiintoisia asioita, oli alkemisteja, maageja, kataareja, temppele-

herroja ynnä muuta, minkä vuoksi lukijoita riitti, vaikka kirja ei koskaan ollut mikään suuri myyntimenestys, yhtä kappaletta kun luki vähintäänkin kymmenen ihmistä, niin kohtuuttoman kallis se oli. Joka tapauksessa kirjassa kerrottiin Machu Picchusta, ja kaikki halusivat mennä sinne, Peruun, ja niin siellä oli nuoria kaikkialta maailmasta (tai ehkä ei aivan kaikkialta, sillä Neuvostoliitossa asuvien ei ollut helppoa noin vain poistua maastaan).

Mutta takaisin asiaan: nuoria kaikista maailman kolkista, missä vain saattoi hankkia passiksi kutsutun välttämättömyyshyödykkeen, kokoontui niin sanotuille hippivaelluksille. Kukaan ei varsinaisesti tiennyt, mitä sana ”hippi” tarkoitti, eikä sillä ollut pahemmin väliäkään. Ehkä se tarkoitti ”suurta johtajista vapaata heimoa” tai ”hylkiötä jotka eivät hyökkää” tai miten heitä onkin tämän luvun mittaan kuvattu.

Passeilla, noilla valtion tarjoamilla vihkosilla, joita säilytettiin pussissa vyötäröllä yhdessä rahavarojen (runsaiden tai vähäisten, sama se) kanssa, oli kaksi tehtävää. Ensimmäinen, kuten kaikki tietävät, oli taata pääsy rajan yli – kunhan rajavartijat eivät liikaa luottaisi lukemiinsa uutisiin ja päättäisi lähettää tulijaa takaisin, koska eivät olleet tottuneet sellaisiin vaatteisiin ja hiuksiin ja kaikkiin niihin kukkiin ja koruihin ja lasihelmiin ja siihen, että hymyiltiin kuin jatkuvassa ekstaasissa: sellainen liitettiin tavallisesti, ja usein epäoikeudenmukaisestikin, kamaliin huumeisiin, joita nuoret käyttivät aina vain suurempia määriä, jos lehdistöä oli uskominen.

Passin toinen tehtävä oli päästää kantajansa hankalasta pinteestä, jos rahat loppuivat täysin eikä ollut keneltä lainata. ”Näkymätön posti” tiesi aina kertoa paikoista, joissa passin saattoi myydä. Hinta vaihteli maan mukaan:

Ruotsin passi – siellähän kaikki olivat vaaleita, pitkiä ja vaaleasilmäisiä – ei ollut juuri minkään arvoinen, koska sen saattoi myydä eteenpäin ainoastaan sellaiselle, joka oli vaalea, pitkä ja vaaleasilmäinen, eivätkä nämä yleensä kuuluneet kysytyimpiin ominaisuuksiin. Sen sijaan Brasilian passi oli omaisuuksien arvoinen mustan pörssin markkinoilla. Brasiliasta löytyi nimittäin vaaleiden, pitkien ja vaaleasilmäisten lisäksi myös pitkiä ja lyhyitä, tummia ja tummasilmäisiä, aasialaisen näköisiä, mulatteja, intialaisia, arabeja ja juutalaisia. Se oli valtava kulttuurien sulatusuuni, ja niin sen passitkin olivat maailman himoituimpia.

Saatuaan passinsa kaupaksi sen entinen omistaja meni oman maansa lähetystöön ja kertoi pelkoa ja ahdistusta teeskennellen, että oli joutunut ryöstön uhriksi ja menettänyt kaiken – passia ja rahoja myöten. Rikkaampien maiden lähetystöt tarjosivat passin ja ilmaisen paluumatkan, josta kieltäydyttiin välittömästi väittämällä, että ”joku on minulle suuren summan velkaa, ja minun täytyy ensin saada omani takaisin”. Köyhät maat, joissa oli yleensä ankara sotilashallinto, panivat pystyyn kunnan kuulustelut selvittääkseen, oliko henkilö kapinallisina etsittyjen ”terroristien” listalla. Kun he olivat lopulta todenneet, että nuorella ei ollut mitään kontollaan, he joutuivat vastahakoisesti myöntämään uuden passin. Eivätkä he mitään paluumatkaa tarjonneet, eihän tuollaisia kumma-jaisia kaivattu levittämään huonoja vaikutteita nuorisoon, joka oli kasvatettu kunnioittamaan Jumalaa, perhettä ja yksityisomaisuutta.

Vaelluksista vielä: Machu Picchun jälkeen vuorossa oli Tiahuanaco Boliviassa. Ja seuraavaksi Lhasa Tiibetissä, minne oli hyvin vaikea päästä, koska siellä ”Näkymättömän

postin” mukaan oli meneillään sota munkkien ja kiinalaisten sotilaiden välillä. Sellaista sotaa oli tietenkin vaikea kuvitella, mutta ihmiset uskoivat eivätkä halunneet ottaa sitä riskiä, että joutuisivat loputtoman pitkän matkan päätteeksi munkkien tai sotilaiden vangiksi. Viimeisimpänä aikakauden suuret filosofit, joiden tiet olivat eronneet sen vuoden huhtikuussa, olivat hieman aiemmin ilmoittaneet, että planeetan suuri viisaus asui Intiassa. Eikä siinä muuta tarvittukaan, että koko maailman nuoriso suuntasi Intiaan etsimään tietoa, viisautta, guruja, köyhyyslupauksia, valaistumista ja kohtaamista My Sweet Lordin kanssa.

”Näkymätön posti” varoitti kuitenkin, että Beatlesin suuri guru Maharishi Mahesh Yogi oli yrittänyt vietellä ja pakottaa seksuaaliseen kanssakäymiseen näyttelijä Mia Farrowia, jolla oli vuosien saatossa aina vain epäonnisia rakkauskokemuksia ja joka oli lähtenyt Intiaan Beatlesin kutsusta, mahdollisesti päästäkseen seksuaalisuuteen liittyvistä traumaista, jotka tuntuivat seuraavan häntä pahan karman tavoin.

Mutta mitä ilmeisimmin myös Mia Farrowin karma oli päättänyt matkustaa Intiaan Johnin, Paulin, Georgen ja Ringon kanssa. Hän oli oman kertomansa mukaan ollut meditoimassa suuren gurun luolassa, kun tämä oli käynyt käsiksi ja yrittänyt pakottaa häntä seksiin. Siinä vaiheessa Ringo oli jo palannut Englantiin, koska hänen vaimonsa inhosi intialaista ruokaa, ja myös Paul oli päättänyt jättää retriitin, sillä arveli ettei se johtaisi mihinkään.

Ainoastaan George ja John olivat yhä Maharishin temppelissä, kun Mia tuli itkien etsimään heitä ja kertoi, mitä oli tapahtunut. Kaksikko pakkasi saman tien laukunsa, ja kun Valaistunut tuli kysymään, mitä oli tekeillä, Lennonin vastaus oli tyrmäävä:

”Etkö sinä ollut niin hiton valaistunut? Sitten varmaan tiedät hyvin.”

Mutta syyskuussa 1970 naiset hallitsivat maailmaa – tai tarkemmin sanottuna nuoret hippitytöt hallitsivat maailmaa. Miehet harhailivat sinne tänne tietäen, että naisia ei muoti hetkauttanut – naiset olivat siinä suhteessa paljon miehiä edellä – joten miehet päättivät yksin tein myöntää, että he olivat riippuvaisia, niinpä he näyttivät eksyneiltä, siltä kuin pyytäisivät sanattomasti ”suojele minua, olen yksinäinen enkä löydä ketään, maailma on tainnut unohtaa minut ja rakkaus on hylännyt minut lopullisesti”. Naiset valitsivat uroksensa mutta eivät koskaan aikoneet naimisiin, he vain halusivat pitää hauskaa intensiivisen ja luovan seksin parissa. Ja niin tärkeissä kuin vähäpätöisemmissäkin asioissa viimeinen sana oli aina heidän. Joten kun ”Näkymätön posti” toi uutisen Mia Farrowin seksuaalisesta ahdistelusta ja Lennonin sanoista, he päättivät välittömästi muuttaa reittiä.

Syntyi uusi hippivaellus: Amsterdamista Hollannista Nepalin Kathmanduun bussilla, joka maksoi noin sata dollaria ja jonka reitti vei monen kiinnostavan kuuloisen maan halki: Turkin, Libanonin, Iranin, Irakin, Afganistanin, Pakistanin, ja osittain Intiankin (kiertäen Maharishin temppelin kaukaa, näin sivumennen sanoen). Matka kesti kolme viikkoa ja käsitti uskomattoman määrän kilometrejä.